

Lustrumimpressies, 16 november 1984

Als u op de lustrumdag geweest bent, zijn ze u misschien opgevallen tijdens de receptie: drie mensen met verbazend kleine cassette-rekordertjes in de hand, op mensen toeschietend om zich dan met hun prooi terug te trekken, bijvoorbeeld op een bankje onder de trap of achter een kolossale plantenbak. Daar werden dan de scherpste vragen gesteld om erachter te komen welke sporen de lustrumviering bij hen had achtergelaten. De volgende interviewfragmenten geven daar enig zicht op.

een medewerkster van een bekende uitgeverij van studieboeken in het noorden van ons land

Ik liep zo straks de zaal uit en toen zei iemand, oh, véél te veel gepraat en veel te etc. Daar ben ik het niet mee eens. Zo had ik het niet ervaren. Het is natuurlijk een heel brede bijeenkomst van drie clubs met totaal verschillende achtergronden. Huishoudkunde is heel breed, evenals de doelgroep waarvoor de middag bestemd was. Dus vind ik het geen wonder en ook eigenlijk best een goede keus om te proberen een vrij ruime invalshoek daarvoor te kiezen.

Ik denk dat er best een aantal mensen rond zullen lopen die zeggen: je moet fundamenteeler over huishoudkunde praten, nou dat hoeft voor mij in dit soort grote verbanden niet. Daar zijn dit soort happenings in feite niet geschikt voor.

Bezorgd

Voor zover er een koppeling naar mijn werk is, dan is dat naar het onderwijs en met name het LBO, waar ook meisjes een opleiding krijgen. Ik heb daar zorg om, om die groep meisjes die, omdat ze vrouw zijn en vanuit hun milieu,

in een achterstandspositie zitten en die dan vanuit hun opleiding ook nog eens een etiket meekrijgen. Ik zou willen dat het besef nu eens heel erg doordrong, dat dit een groep is die ontzettend veel aandacht verdient.

een medewerker van de afdeling consumentenproducten van een gloeilampenfabriek in het zuiden des lands

De lustrumdag was zodanig dat ik niet aan de discussie kon deelnemen. Het was zo ruim, het onderwerp, dat je er eigenlijk alles van kon zeggen wat je maar wilde. Het forum was vrij uitgebreid. Je krijgt veel meningen over je heen, waar je je zo nu en dan in terug kunt vinden en waar je anderszins van kunt zeggen: daar zou ik best een vraag over kunnen stellen, maar die gaat dan verloren in het geheel.

Op het eind werden vragen naar prioriteiten beantwoord. Die zijn voor mij dan toch het meest richtinggevend voor wat nou de werkelijke achtergrond van deze dag is.

Markt

Ik had eigenlijk de verwachting dat er iets meer een dialoog zou zijn, met meer invalshoeken: het bedrijfsleven is nauwelijks aan de bak gekomen. Er zitten veel economische en technologische achtergronden in die hele informatieverzorging en die kwamen bij het forum niet aan bod. Er is weinig gelegenheid geweest om aan de orde te laten komen hoe de markt werkt. Invloeden van het bedrijfsleven worden als het ware onderschat.

Er werd gezegd: hebben we dat allemaal echt nodig? Maar hoe is dat in de praktijk? Het is een kwestie van „trial and error“ Het risico dat het bedrijfsleven op dit moment neemt om op mogelijke behoeften in te haken is heel groot. Kleine bedrijven die enorm veel moeten investeren voor hun programmatuur en alles wat daarbij hoort, die nemen zulke grote risico's dat ze daardoor failliet kunnen gaan; dat soort aspecten heb ik een beetje gemist in de discussie.

Maatpak

Het probleem waar we mee zitten vandaag de dag, is: enerzijds hebben we mensen die zichzelf willen herkennen in deze grote massa; iedereen wil zijn eigen maatpak en geen konfektiejasje. Zo is denk ik de mens in deze westerse wereld. Aan de andere kant zijn de technologische mogelijkheden zover dat we tegen redelijke kosten en baten aan die wensen tegemoet kunnen komen. Alleen we kennen die wensen onvoldoende, want die zijn zo gevarieerd.

Bestuurbaar

Toen op het laatst de forumleden hun wensen kenbaar gemaakt hadden dacht ik: iedereen wil onderzoek, maar onderzoek betekent dat er nog meer informatie op ons af komt. Je moet niet bang zijn voor de informatie. Je moet al die middelen die wij ons kreëren en ter beschikking stellen lankaam maar zeker bestuurbaar maken, zodanig dat je er gewoon wat mee kunt doen. Het moet ons ten dienste staan. Het moet niet over ons heen komen. Ook de mensen die op het laagste sociale niveau zitten, waar nogal meelijwekkend over gedaan werd, ook die mensen sluiten zich gewoon aan wanneer zij die informatie nodig hebben. Daar hoeft je niet bang voor te zijn.

de direktice van een landelijke huishoudelijke voorlichtingsorganisatie

Ik vond het een geanimeerde discussie. Zo'n opmerking van ITeKE WEEDA van méér zorg door mannen en minder zorg door vrouwen; daar werken we al jaren aan. Dat hebben we al heel lang in het programma staan: de taakverdeling in de huishouding. Ik ben het daar volstrekt mee eens. Ik denk dat arbeidstijdverkorting daar ook mee te maken heeft. Je zou eigenlijk naar een vijfjarige werkdag moeten en dan kun je zeggen, nou komt de taakverdeling ook reëel aan bod. Maar zolang op dit mo-

ment nog steeds de mannen voor een groot deel de banen hebben en daar ook konstant mee bezig zijn – zeker mannen in een beetje leidinggevedende posities – zijn ze meer van huis dan in huis. Zolang dit soort systemen nog bestaan krijg je ook geen evenwichtige taakverdeling. Maar van de andere kant denk ik ook, dat je ervoor moet waken dat je geen mensen in posities drukt die ze echt helemaal niet willen.

Verwaarloosd

Ik vind dat het ministerie van onderwijs en wetenschappen een heel belangrijke taak heeft en die heeft ze schromelijk verwaarloosd. In de afgelopen jaren zijn alle vakken die met huishoudkunde en zorg te maken hebben, afgebroken. Als je de vakken ziet van het LBO, wat daar aan praktische vorming inzit is dermate nihil geworden, dat het eigenlijk een lachertje is.

Er is op dit moment al een enorme achterstand in praktische kennis van de huishoudvoering in de leeftijdskategorie tot ongeveer 40 jaar. De kennisoverdracht stagneert. De HVP krijgt hiervan de rekening gepresenteerd als enige instantie die de praktische kennis nog naar volwassenen brengt. Het zou een ramp zijn als dat laatste bolwerk ook nog zou verdwijnen. Maar O & W is daar wel hard mee bezig!

een medewerkster van een belangrijk regeringsbeleids-adviesorgaan in Nederland

Het verhaal van ANTINE HARDON vond ik ontzettend goed, omdat ze in vogelvlucht een heleboel aangeeft van wat allemaal bij huishoudkunde hoort.

De forumdiskussie was denk ik gericht op discussie tussen forumleden waardoor discussie met de zaal nauwelijks kans had. Dat vond ik ook niet erg want het forum op zich was interessant genoeg. Alleen denk ik dat acht een beetje veel was, waardoor bepaalde mensen niet uit de verf kwamen. Maar dat hangt denk ik samen met juist mensen uit verschillende richtingen vragen, en met de veelheid van de deelonderwerpen binnen huishoudkunde.

10 jaar geleden

Als ik het vergelijk met 10 jaar geleden dan denk ik dat we nu een aantal mensen hebben gehad, KRAALJEVELD, ROOZEMOND, die we 10 jaar geleden niet hier gekregen zouden hebben. Langzamerhand wordt toch veel meer het maatschappelijke belang van de huishoudkunde duidelijk. We zijn toch een beetje aan het bereiken wat we willen.

en groot
konstant
n beetje
meer van
systemen
wichtige
ant denk
je geen
telemaal

wijs en
ke taak
verwaar-
vakken
ken heb-
van het
g inzit is
nlijk een

achter-
ishoud-
ngeveer
ert. De
enteerd
kennis
ou een
nog zou
ard mee

k rege-
d

ontzet-
en hele-
ishoud-

op dis-
skussie
vond ik
as inte-
cht een
mensen
gt denk
hillende
van de
de.

en dan
hebben
10 jaar
hebben.
eer het
ishoud-
tje aan

uari 1985

Praktijk

Als ik naar mijn eigen werk kijk dan had ik de hele dag over de eerste stelling (individualisering, de basis voor herverdeling van verzorgende taken is de opvoeding van iedereen tot zelfverzorging) kunnen praten; dat is voor mij de essentie waar alles om draait. Zeker nu het beleidsplan van KAPPEYNE VAN DE COPPELLO er is, tenminste het concept, waar de Gezinsraad een advies over uitgebracht heeft, dan merk ik gewoon van: in theorie is alles prachtig, maar de praktijk is zo heel anders.

Er wordt nu door de Kamer een regeling voor voordeurdelers gemaakt en er worden maatregelen voor tweeverdieners voorgesteld. Dat is allemaal volkomen in strijd met individualiseringstendensen.

de leidster van een forumdiskussie georganiseerd door enkele bekende huishoudkundeorganisaties in Nederland

Mijn algemene indruk is dat er heel intensief is nagedacht door een heleboel mensen over het belang van de huishoudkunde en huishoudvoering. Ik denk dat zo'n dag ook echt heel geschikt is om duidelijk te maken waar van beide kanten de vragen liggen.

In het begeleiden van zo'n breed forum is het wel moeilijk om het toe te spitsen naar de echte vraag: wat is nou de essentie van huishoudkunde en huishoudvoering in de samenleving.

Duidelijkheid

Op het gebied van onderzoek, wat LIDA ZUIDBERG al zei, is het belangrijk om fundamenteel werk te doen en je niet al te veel af te vragen wat de maatschappelijke relevantie ervan is. Zo'n opmerking van KITTY ROOZENMOND, dat ze eigenlijk nooit had begrepen wat de begrippen huishouden en huishouding nou eigenlijk inhielden, dat is gewoon een hint dat we veel duidelijker naar buiten moeten treden.

Interview(st)ers

TRUDY DU BOIS-SCHREUDER GOEDHEIJT,
JAN KROON, MARJA VERHELST

Foto's „Huishoudkunde 2000“

GUY ACKERMANS

